

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Soubor cvičení a otázek k opakování KOD a prezentaci

Pracovní list 9 Komunikační dovednosti

Komentář (commentarius – deník, záznam) a jiné příbuzné útvary

Na počátku novověku se začíná rozvíjet žurnalistika, neboť s rozvojem obchodu, vědy a poznání stoupl význam informace. V první fázi se jednalo o ručně psané formy zpráv, především dopisy. S vynálezem knihtisku se žurnalistika rozšířila. Vývoj tzv. práva na informaci během renesance a reformace přinesl další příznivé momenty potřeby informovat, komunikovat, komentovat události.

V 19. a 20. století hovoříme o „zlatém věku žurnalistiky“, neboť dochází k rozdělení žurnalistiky podle odvětví (např. ekonomie, politika, společnost, kultura, sport, zájmy).

Žurnalistika má dvě hlavní složky: zpravodajství a publicistiku.

Ve zpravodajských formách zpracování informace se nemá objevit subjektivní (autorův) názor.

Jak charakterizovat komentář?

Z odborného hlediska jde o informaci o textu literárního díla a o textologové práci.

Komentář vysvětluje souvislosti, společenské a historické okolnosti, vztahy a jiné nejasnosti.

Vysvětlivky vychází z věcných, osobních a odborných vysvětlivek, edičních poznámek, které obsahují často kritické postoje (autorské) ke komentovanému problému. Součástí vědeckých textů je komentář.

V žurnalistické praxi vyjadřuje komentář stanovisko autora (nebo periodika) k určité (často společenské) problematice.

Citováno z „ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Koment%C3%A1%C5%99%99%>“

Komentářem rozumíme také glosu (z řečtiny glóttá, jazyk). Jedná se o útvar subjektivní, podobně jako fejeton a sloupek. Glosami byly opatřovány biblické texty (především v křesťanském středověku). Známa je Glossa ordinaria, kterou vytvořili bratři Anselm z Laonu a Radulf.

Později nahradily glosy souvislé komentáře – postily.

Co je novinářská glosa?

Krátký polemický komentář s osobním pohledem, obvykle věnovaný jedinému základnímu tématu, o kterém napovídá titulek a začátek textu.

V čem je blízký fejeton komentáři?

Fejeton (z franc. feuille, feuilleton, lístek), poznámka pod čarou, tzv. Nerudův podčárník s nadsázkou, humorně a hyperbolicky zpracovává zajímavé téma a ukazuje všední věci novým (autorským) pohledem. Jedná se o literárně publicistický útvar, který je napsán lehkým humorně zábavným (ironickým) slohem. Typická je autorova hra se slovy s gradací do pointy, která vede k zamyšlení nad tématem.

K českým autorům, kteří psali úspěšně fejetony, řadíme Jana Nerudu, Karla Poláčka, Karla Čapka, Rudolfa Křesťana, Karla Kyncla, Ludvíka Vaculíka.

K blízkým žánrům komentářů se řadí črty, rozhlázky, causerie, neboť pracují s prvky umělecké literatury, nejčastěji s fantazií a fikcí.

Citováno z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Fejeton>“

Co je cílem komentáře?

Úkolem komentáře je komentovat aktuální společenský problém (událost). Autor by měl mít velmi dobrý přehled v problematice, kterou hodlá komentovat. Jazyk komentáře je autorský, oficiální. Může zahrnovat prvky satiry, nadsázky, polemiky. Autor se snaží vidět objektivně, nebojí se pochvaly, kritiky, logické analýzy, nezdůrazňuje však vlastní „já“. Jde o autorský pohled, jaksí globálně.

Komentář by se neměl dotýkat kulturní oblasti, neboť by zasahoval do žánru „recenze“. Komentující si má všimnout politických, společenských i hospodářských záležitostí.

Praktické cvičení:

1. Pokusit se napsat komentář k aktuálnímu společenskému problému.
2. Charakterizovat rysy komentáře, fejetonu a glosy.
3. Provést analýzu ukázky fejetonu:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tady soukromý byt

(autor: Rudolf Křesťan, ze sbírky „Slepičí krok“, 1986)

Nemám v bytě cementárnu ani předprodej vstupenek, ani Bílou labuť, ani Meziodvětvové koordinační středisko oboru lehké prefabrikace, ani Restaurace a jídelny. Jenom jídelnu, spíš kuchyňský kout.

Tak pana Omyla nebo paní Omylovou po zvednutí telefonního sluchátka trpělivě informuji, že vykroužili špatné číslo, tady že je soukromý byt.

Až mě překvapil jeden pan Omyl, který po vyslechnutí mého vyjádření, že nejsem Meziodvětvové koordinační středisko oboru lehké prefabrikace, nýbrž soukromý byt povídá:

„Když už mě omyl stál korunu, tak bych se vás na něco zeptal. Promiňte, ale proč říkáte, že jste soukromý byt? Copak existuje taky nějaký veřejný?“(...)

4. Pokusit se fejeton autorsky dokončit.
5. Najít v novinách příklady komentáře a recenze.
6. Zdůvodnit, proč komentář nepíše o obsahu knih, ale činí tak recenze.
7. Pokusit se napsat glosu k aktualitě dne.
8. Komentovat ústně témata: Ropa – nevysychající pramen?
Byt součástí Evropy...
Obstát lidsky

Zdroj

Dočekalová, Markéta, Tvůrčí psaní pro každého, Grada, 2006